

3. nyelvi feladatsor: a szavak szerkezete

1. Figyeld meg, milyen toldalékok találhatók a következő szavakban! Írd a szavak betűjelét a táblázat megfelelő helyére! Minden betűt csak egy helyre írhatsz!

A) hajói B) házat C) házi D) nézet E) nézi F) nézte

	képző	jel	rag
-i toldalék			
-t toldalék			

2. A felsoroltak közül mely szavak szerkezetét határoztuk meg? Írd a pontvonalra a képletnek megfelelő szót! olvasókat, olvasók, olvasmányom, olvasmányosak, olvasgathatnának

a) igető+képző+jel+rag:

b) igető+képző+ képző+jel:

Hozz létre a megadott tőszavakból a felsorolt toldalékokkal ellátott szót!

a) mond + képző + a többes szám jele + tárgyrag:

.....

b) szín + melléknévképző + a közép fok jele + a részeshatározó ragja:

.....

3. Írj be a táblázatba a megadott szavak közül 1-1 szót, amelyeknek a szerkezete megfelel a megadott szempontnak! felkapcsolni, díszes, megpillantotta, legkülönbözőbb, énekszó, barátokat, villanyt, kérnéd

a) összetett szó: főnév	b) főnév+jel+rag	c) főnév+képző

4. Jelöld a következő szóban a szóelemek határait függőleges vonalakkal! Írd a szóelemek fölé a megfelelő számot: 1 = tő; 2 = képző; 3 = jel; 4 = rag! a b l a k o k b ó l

5. Keresd meg a párját az a)-tól e)-ig megadott szavaknak! A megoldáshoz csak a szavak felépítésére, szerkezetére, szóelemeire figyelj!

számoz gyönggyel névtelenül bútorasztalos házasok felad

Pl.: könyv/ek/ből – gyerek/ek/nek

a) virágárus – b) székkal – c) megmér –

..... d) helyiek – e) rajzol –

6. Keresd ki a szövegből azokat a szavakat, amelyek szerkezetük, felépítésük szerint párba állíthatók a megadott szavakkal! A madarak télen sokat szenvednek az éhségtől. Ha szereted a

nálunk telelő madarakat, és szívesen segítenél nekik átvészelni a telet, gondoskodj az élelmükről! Az etetőbe szórj kölest vagy tökmagot! Pl.: gond/os/an – szív/es/en

- a) elkészülni b) kenyérhéjat
c) barátságtól d) padokat e)
síelő

7. Nevezd meg a táblázatban megadott szavak toldalékát!

szó	toldalék fajtája
fogász	
fog(a)k	
fogban	

8. Jelöld a következő szóban a szóelemek határait függőleges vonalakkal! Írd a szóelemek fölé a megfelelő számot: 1 = tő; 2 = képző; 3 = jel; 4 = rag! sz a l a d n á n a k

9. Melyik toldaléktípusra igazak az alábbi kijelentések?

A: Képes megváltoztatni egy szó szófaját.

B: Lezárja a szót.

C: Egymás után több is állhat.

D: Ha van ilyen egy szóban, akkor közvetlenül a szótő után áll.

E: Módosítja a szó jelentését.

F: A szavak mondatbeli szerepét határozza meg.

10. Milyen toldalékfajtákat ismersz fel a következő szócsoportokban?

a. lány-om-é, asztal-ok, sötét-ebb, húz-ott, áll-j

b. szék-en, magam-ról, virág-ot, anyu-nak, ad-unk

c. vad-ász, mos-ogat, énekel-ni, nyaral-ás

11. Az alábbi halandzsaszöveg vastaggal kiemelt szavai közül melyekre igazak az alábbi meghatározások? Írd a megfelelő szavakat a pontvonalakra!

Egy **ronta vitlározott** a **héren**. Bár **koltái** még nem **redéleztek**, **rámos kattyúja** már **csomborodott**, mellette **géres zebérek dengereltek**. **Verhes digáján bős cselenték kényereltek**. **A latus csámok verelyén szanda temerék kömöröltek**.

a) 2 példa a többes számú főnévre: és

b) birtoktöbbesítő jellel ellátott szó:

c) egyes szám harmadik személyű birtokos személyjellel és határozóraggal ellátott szó:
.....

d) 2 példa többes szám harmadik személyű múlt idejű igére: és
.....

12. Minden csoportban húzd alá azokat a szavakat, amelyeknek a szerkezete megegyezik a megadottal! Vigyázz, a csoportokon belül akár több jó megoldás is lehetséges! a) szótő + képző + jel:

szépségek asztallapok sósabb

b) jel + szótő + képző + jel:
legokosabbak legrendesebb leggyorsabbal

c) szótő + képző + képző + jel + rag:
számításokat házasságnak szépítgetném

d) szótő + jel + rag:
mondjon nézném vásárolhatsz

https://www.nkp.hu/tankonyv/magyar-nyelv-5-nat2020/lecke_04_040

https://www.nkp.hu/tankonyv/magyar-nyelv-5-nat2020/lecke_04_041_042

https://www.nkp.hu/tankonyv/magyar-nyelv-5-nat2020/lecke_04_043_044

https://www.nkp.hu/tankonyv/magyar-nyelv-5-nat2020/lecke_04_045_046

https://www.nkp.hu/tankonyv/magyar-nyelv-5-nat2020/lecke_04_046